

תולדות חיי

נולד ב-17 באפריל 1910 בארץ ישראל. עם פליטת ארצו

התגורר בישראל עד שנת 1914 היגר לרומניה ואז לברסל, מקום מגוריו עד שנת 1932. היה פעיל מאוד ביצירת המוסיקה בארצו וזכור בעיקר בזכות עבודתו עם זמרים מהשורה הראשונה כמו שושנה דמארי, חוה אלברשטיין ויהורם גאון. וילנסקי נפטר ב-1997.

לפני חודשים מספר נפתח לציבור הרחב ארכיון משה וילנסקי בבית הספרים הלאומי בירושלים. הארכיון מרשים במיוחד וכולל מאות שירים, רובם בעיבודים סימפוניים הכתובים ביד אמן.

למה ולתורה

* קטע מתולדות חייו של וילנסקי, כפי שכתב בכתב ידו. הטקסט המלא - בתערוכה בלובי הכניסה.

תודה מיוחדת לגב' ברטה וילנסקי - אלמנתו של המלחין, על עזרתה הרבה.

הסינפוניטה הישראלית - באר שבע

נגן ראשי: ירון פרנסקי

מנצח: מנחם נבנהוויז

נגן עוד: חייסוד אליאס

שירה: וניה שקד גולן

מנצח: מרדכי נהדר

עפר בלף

חיים טובגנדהפט

מנצח: איתן פאר

ניחול מוזיקלי: מיכאל וולפה

משה וילנסקי הינו אחד היוצרים החשובים שקמו למדינת ישראל בשנותיה הראשונות.

וילנסקי, חתן פרס ישראל, נולד בוורשה ב-1910 ועלה ארצה ב-1932. היה פעיל מאוד ביצירת המוסיקה בארצו וזכור בעיקר בזכות עבודתו עם זמרים מהשורה הראשונה כמו שושנה דמארי, חוה אלברשטיין ויהורם גאון. וילנסקי נפטר ב-1997.

לפני חודשים מספר נפתח לציבור הרחב ארכיון משה וילנסקי בבית הספרים הלאומי בירושלים. הארכיון מרשים במיוחד וכולל מאות שירים, רובם בעיבודים סימפוניים הכתובים ביד אמן.

הערב יבוצעו 24 מעבודותיו המקוריות שנכתבו בין השנים 1934 ל-1991. את העיבודים אסף וערך לביצוע בקונצרט זה, המלחין מיכאל וולפה, בסיועם של אנשי מחלקת המוסיקה בבית הספרים הלאומי בירושלים ובראשם ד"ר גילה פלם ודריה ישראלי-טיקר. הדפסת התווים נערכה ע"י הגיטריסט חנן פיינשטיין.

כמו כן תושמע בהשמעת בכורה, היצירה "לזכור רק נגהות" לעוד ולתזמורת, פרי עטו של וולפה, המוקדשת למשה וילנסקי ומבוססת על כמה משיריו, כמו גם על סגנונו הסימפוני.

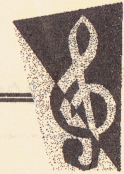
מחווה למשה וילנסקי - פסטיבל צלילים במדבר

מחווה למשה וילנסקי - פסטיבל צלילים במדבר

"כלניות" למילים של נתן אלתרמן.
העמוד הראשון בתיזמור המקורי של וילנסקי, בכתב ידו.

d = 72 *122* *כלניות* *הפסקה* *13*

תוכנית הערב

1. פתיחה סימפונית לאופרטה "שולמית"
הקלטה: ראיון עם משה וילנסקי
  2. סתיו (שמשון חלפי) מורין
  3. כשהיים ילדים (אורי אסף) מורין
  4. בלדה על מעיין וים (יחיאל מוהר) מורין
  5. בלדה לאישה (תרצה אתר) מורין ועפר
  6. צרך לצלצל פעמיים (נתן אלתרמן) יונית
  7. לאור הזכרונות (יחיאל מוהר) יונית
  8. שיר ליל שבת (יהודה עמיחי) יונית
  9. הרעה הקטנה (רפאל אליעז) גרסה סימפונית
  10. שיר ערש נגבי (יחיאל מוהר) עופר
  11. נערי בים ביתו (מירה מאיר) עופר
  12. כלניות (נתן אלתרמן) עופר
  13. "לזכור רק נגהות" - מאת מיכאל זולפה
סולן: נגן העוד תייסיר אליאס
- הפסקה -
14. המשך יבוא (אהוד מנור) גרסה סימפונית
  15. העלמה (נתן אלתרמן) חיים
  16. הקרב האחרון (חיים חפר) חיים
  17. ציפור השיר (רחל שפירא) מורין
  18. זה שטולד ליד הים (רחל שפירא) מורין
  19. אמרה האשה (תרצה אתר) יונית
  20. היו זמנים (חיים חפר) יונית
  21. יה משלטי (יחיאל מוהר) גרסה סימפונית
  22. לילה של פריחות (יורם טהרלב) עופר
  23. רחל רחל (יחיאל מוהר) עופר
  24. טנגו כפר סבא (נתן אלתרמן) יונית
  25. דצמבר (נתן אלתרמן) גרסה סימפונית

דצמבר

רים גם ורום סתו
ומיץ של פפוסירוקב
ומיץ סגריד מתוק-המוץ
מהשן מבית אלי חוץ
ללקת-לקת ולנשם
אניר שקיעות כחל-אדם. 2 x {
אניר שקיעות, גיחוס דק,
הגשם זה-עשה נפטק.
עלה ושוט והסתפל
עד מה יפה היא הסבל. 2 x {

היו זמנים

יבוא היום ועוד תשוב אל מול האה,
וגם הנב והנה כפוף כהטוטרות,
ותנכר אז ביםיד בפלמ"ח,
ותספר על זאת אצב עשון מקטרות.
ומשביב, ומשביב נשב הסף,
ואשקף גם היא מפלגת גשנים
פזיל דמעה ותקנע את האף,
ותאנח: היו זמנים, היו זמנים...

היו זמנים,
אז כמשלט לשבנו,
היו זמנים,
לחמנו ואהבנו...
עקשו דבר אין להכיר,
על המשלט יושבת עיר,
אולי בנכות אותם זמנים...

ותספר אזי על כבושים וקרב,
ותקפו בין הילדים יעיר גלחש:
ורכו זה סבא שהציל את המצב,
משבא שפנה באמת באמת יש וחת...

הפזקים חנוי פנים,
כחלות עיני העונים
ומשהו מנור כנה
לוסץ דוקם על הקנה,
לוסץ, קודע הדוש -
הלב רוצה להתעשש.
אניר שקיעות...

2 x {

דצמבר, חרש מקטר
ריחות טפוח ומקר,
אתה נותן פחות גנויים
לקרוני התמחזים;
אתה יודע להשיב
מעט אביב לתל-אביב. 2 x {
אניר שקיעות...

נתן אלתרמן

ואז תראה את ורוץ הקשופה
ובה, צלקת שהגלדה משנים
ותספר: את זה הו סבתא או רפאה,
נו, ומאז... היו זמנים, היו זמנים...
היו זמנים...

ורשפתמיד ועוד תוסוף קצת לדבר,
וגם מוסר פטיף בקול צרדה, מזהין,
פתאם הבכור שביניהם חיש ותגער
ונענה: אזי, סבא, מה אתה מבין...

ואז פדע שנהו חלי מדבק
ואז שתשב: אולי צודקים הם הבגנים,
בשעתו היתני גם אני צודק,
אבל עקשו... היו זמנים... היו זמנים...
היו זמנים...

חיים חפר

כלניות

הערב בא, שקיעה כהר יוקדת
אני חולמת ורואות עיני:
הנאה ונעה קטנה יוקדת
ובאש כלניות לוקט הנאי.
את הפנחים לצרור היא תלקט לה
ובשבילים המתכסים בטל
אל אמא היא נחפזת וקוראת לה:
הביטי מה הבאתי לך בסלי!
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות
כלניות,
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.

שנים עברו, שקיעה כהר יוקדת.
הנעה כהר סבתא, ידי.
הנה כהר נכדתה לנאי יוקדת
ושוב כלניות פורחות בגניא.
כלניות מטללות חנויות.
שקיעות כהר תבערנה ותדעכנה
אבל תמיד כלניות תפנהנה.
סופות לרב תהמנה ותשערנה
אף מתדש כלניות תבערנה.
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.

וכשקוראת הנעה אליה:
"הביטי סבתא מה הבאתי לך,"
מצחוק נמסע זוקרות עיניה
והיא זוקרת שיר מומוד ושפח:
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.
כלניות,
כלניות,
כלניות,
כלניות מטללות חנויות.

כה, הדורות באים חולפים בלי גמר
אף לכל דור יש כלנית תמר.
אשני האיש אם בין סופות ונעם,
פרקה הכלנית לו, לו רק פעם.
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.

משיט אליה בחיר-לבה ידים
והיא צוחקת וטלולה מטל
אליו לוחשת בין הנשיקותים:
הבט נא מה אספתני פה בסלי!
כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.

כלניות,
כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות.

נתן אלתרמן

התזמורת

הסינפוניטה הישראלית באר שבע. הסינפוניטה מציינת השנה 26 שנים לקיומה. היא פרח והתפתחה יחד עם סביבתה המדברית. מאנסמבל קאמרי, גדלה לתזמורת סימפונית קטנה המתקבלת בתשואות בארץ ובעולם. עונת הקונצרטים 1999-2000 עומדת בסימן התחדשות. מאסטרו ארי קלס, בעל שם עולמי ולצידו המנצח מנחם נבנהויז נבחרו להוביל את התזמורת לשנות ה-2000. ממקום מושבה בבאר שבע פרצה התזמורת את גבולות מכורתה המקורית כמוקד תרבותי אזורי והיא נוטלת חלק פעיל בכל אירועי המוסיקה המרכזיים בארץ ומטפחת במיוחד את חיי התרבות בנגב. בזכות המוניטין שרכשה הופיעו עימה אורחים מהשורה הראשונה בארץ ובעולם. ביניהם: ליאונרד ברנשטיין, אייזיק שטרן, פנחס צוקרמן, ז'אן פייר רמפל, שילה ארמסטרונג, קלוד פראנק, מנחם פרסלר, גרי קאר, פליסיטי פלמר, שלמה מינץ, פול טורטלייה, מוריס בורג ועוד רבים אחרים.

קידום המוסיקה הישראלית הוא אחת ממטרותיה החשובות מידי עונה והיא מבצעת יצירות חדשות בהופעות בכורה. הרפרטואר של הסינפוניטה מגוון ורחב, מתקופת הבארוק דרך הקלאסיקה והרומנטיקה ועד למוסיקה בת זמננו. בין הישגיה אפשר לציין פרסים חשובים כמו: הפרס היוקרתי של משרד החינוך והתרבות על תרומה לקידום התרבות וקליטת עליה ב-1984, פרס ראשון ע"י אמנות לעם על תרומה לחיי המוסיקה בישראל ב-1989 ופרס ראשון על ביצוע תזמורתי מצטיין של מוסיקה ישראלית, ע"י המועצה לתרבות ואמנות ב-1995. הסינפוניטה הישראלית באר שבע, צוינה לשבח וזכתה לתשואות ע"י מאזינים ומבקרים ברחבי העולם ובעיתונות העולמית.

המנצח

מנחם נבנהויז - מכהן כמנצח עמית בסינפוניטה הישראלית באר שבע מתחילתה של עונת 1999/2000. בשנים האחרונות ניצח על תזמורות בסופיה, בשבדיה ובקאן בצרפת. הופיע פעמיים כמנצח אורח בפסטיבל המוסיקה בטנסי, ארה"ב, וניצח על סיורי קונצרטים של תזמורות ישראליות באירופה ובסין העממית.

נבנהויז מוזמן בקביעות לנצח על מיטב התזמורות הישראליות וניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הקאמרית הישראלית, התזמורות הסימפוניות של ירושלים, ראש"צ וחיפה, הסינפוניטה הישראלית ב"ש, התזמורת הקאמרית הקיבוצית, קאמרטה ירושלים ואנסמבל מוסיקה נובה.

נבנהויז שימש כמנצח הבית של התזמורת הקאמרית הישראלית בשנים 1992 עד 1994 וכמנהל מוסיקלי של תזמורת קאמרטה רמה"ש בין השנים 1995 עד 1997. בעונת 98-99 ניצח על הפקה של "חליל קסם" באופרה הישראלית החדשה. נבנהויז הינו המנהל המוסיקלי של התזמורת הסימפונית תלמה ילין והמנהל המוסיקלי של התזמורת הקאמרית של חיל החינוך בצה"ל.

תייסיר אליאס - נגן עוד וכינור.

מאסטר המבצע מוסיקה מזרחית ומערבית ברחבי תבל. אליאס הינו מייסדה של התזמורת למוסיקה ערבית קלאסית בישראל ומנצחה. הוא הקליט מספר דיסקים עם הרכבים שונים כמו: "בוטן אברהם", "ציפור לבנה" ו"ריאב", כן כתב גם מוסיקה לסרטים ולתאטרון. אליאס עורך ומנהל תוכניות מוסיקה בטלוויזיה הישראלית, מנהל מחלקת המוסיקה בקול ישראל בערבית, מנהל מחלקת המוסיקה המזרחית באקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש

רובין בירושלים וגם מרצה. ב-1995 הופיע אליאס כאמן אורח עם הגיטריסט הדגול פקו דה לוצ'יה בקונצרטים בירושלים. הוא כתב קטע מיוחד ללהקת בוטן, בו אירחו את זקיר חוסיין ואת הארי פרסאד צ'אוריסיה, שניהם מוסיקאים בעלי מוניטין עולמי. עוד הופיע אליאס כסולן עם תזמורת הקאמרטה בניצוחו של אבנר בירון בפסטיבל "ליל" בצרפת, בביצוע הקונצ'רטו לעוד, פסנתר ותזמורת קאמרית שהולחן ע"י מנחם ויזנברג. אליאס השתתף בסיבוב הופעות בארה"ב בטרו המורכב מעוד, צ'לו ופסנתר, שביצע מוסיקה מסורתית ומוסיקה מקורית שנכתבה עבור הרכב ייחודי זה ע"י ויזנברג.

אליאס, נחשב עפ"י הביקורת המקצועית בארץ ובחו"ל לאמן מוביל במוסיקה ואימפרוביזציה ערבית קלאסית ונמנה על המוסיקאים הבולטים במזרח התיכון בימינו.

מורין נהדר - בוגרת האקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רובין בירושלים, במחלקה הווקאלית בפקולטת לביצוע והכשרת מורים. סולנית ב"אנסמבל איספהאן" למוסיקה פרסית קלאסית ועממית. חברה ב"אנסמבל מאי" המבצע מוסיקה של ימי הביניים. ביצעה יצירות בכורה של המלחינים מיכאל וולפה, מנחם ויזנברג ועמוס אלקנה. זוכת המילגה של קרן תרבות אמריקה - ישראל (קרן שרת) לשנת 2000-2002. נמנית עם צוות המורים במקהלת "אנקור" בירושלים.

עופר כלף - טנור. יליד ירושלים ובוגר האקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רובין. החל את דרכו המוסיקלית בגיל 11 כמתופף ורקדן בלהקת המחול התימני "אורי תימן". כעבור שנים, הצטרף ללהקת המחול "ענבל" ועבד עם הכוריאוגרפית אנה סוקולוב. הוא הופיע כסולן בקונצרטים של מוסיקה בת זמננו בארץ ובחו"ל עם קבוצת "מוסיקה נובה", "סינפונט רעננה", אנסמבל "קפריזמה" והרכבים קאמרליים שונים. עופר ביצע רבות מיצירותיו של המלחין מיכאל וולפה, ביניהן "צלילים של חושך ושל אור" יחד עם זמרת האלט מירה זכאי. שר במופע "קריאת שמע" של להקת המחול "קומבינע". הופיע בפסטיבל ישראל במופעים שונים. הוזמן להופיע עם הרכב של כוכבי ג'אז מניו יורק בראשות אורי קיין בפרוייקט "URLICHT", איתם הוא גם יוצא לסיבובי הופעות בפסטיבלים שונים בעולם. ערך הקלטות שונות לקול ישראל והשתתף בהקלטת שירי לאדינו בהוצאת חברת "התקליט". כיום, עובד על אלבום הסולו הראשון שלו ומופיע עם "האנסמבל של עופר כלף" במופע "חליל בואדי" - שירים ישראליים.

יונית שקד גולן - מצו סופראן. זמרת ילידת הארץ, בעלת תואר אמן בשירה אמנותית בהדרכת הגב' ביביאנה גולדנטל באקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רובין בירושלים. השתתפה כחלק מ"ממרי פילהרמוניה" בהפקות של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של: זובין מהטה, דניאל אורן, אנטוניו פפנו וג'וזפה סינפולי ועם תזמורת ראשון והמנצח סטנלי ספרבר. מאז 1995 משתתפת בהפקות השונות ובקונצרטים של האופרה הישראלית החדשה, כתברה במקהלת האופרה תחת ניצוחם של מיטב המנצחים: דניאל גורן, אוולינו פירו, יוליוס רודל, פרידריך שזלן ועוד. כסולנית, הופיעה עם תזמורת האקדמיה בירושלים בניצוחו של מנדי רודן. היום, מופיעה עם תזמורת השרון בניצוחה של טליה אילן וברסיטלים ברחבי הארץ בתוכנית המורכבת מיצירות קלאסיות, שירי עם אמנותיים ועיבודים לשירים עבריים.

חיים טוגנדהפט - בס. זמר חובב, חבר קיבוץ שדה בוקר. שר מזה כ-30 שנה במקהלת האיחוד, השתתף בקונצרטים עם מרבית המנצחים והתזמורות המובילות בארץ. במסגרת זו לקח חלק במסעות קונצרטים באירופה, ארה"ב, אוסטרליה וניו-זילנד ובהקלטות.